

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Mercurii decimâ-quartâ menſis Maii, anni M. DCC. XLIX.

M. JOANNE-FRANCISCO ISEZ,
Doctore Medico, Præſide.

Deceditne aliquid Venuſtati diuturniore ſomno?

I.

TRIA ſunt corporis bona, Sanitas, Robur, Pulchritudo. Sanitas in facultate corporis aptâ omnibus actionibus perfectè exercendis conſiſtit. Perfectiſſimam valetudinem ſequuntur Robur, Pulchritudo: Hæc enim eſt diſpoſitio quædam ex optimâ corporis conſtitutione orta, ſenſui grata; quæ in muliere venuſtas, in viro dignitas dicitur: Nec

enim fucatam & mangonum propriam quærimus, quæ peregrinis nugis & artificio omni adſciſcitur; ſed veram, germanam, quæ nativis exurgit coloribus, lineiſque mirâ proportione coaleſcentibus. Hæc non una eademque omnibus; Æthyopes vultûs nigrorem, cum ſimis naribus; Perſæ ejuſdem albedinem, aduncum naſum commendant; quibuſdam pallor ad decus conferre creditur. Ferè omnes eximiâ formâ fœminam putant, in quâ mixtæ candidiore, ac tenui rubore genæ nativum roſarum ſplendorem referunt; ſubtilia labra, tenuique inſterſtitio diſtincta, genarum purpuram vincunt; dentium ſeries ordinata niveum repræſentat colorem; nares paululùm inflexæ ſunt; oculi magni, cærulei, flagrantes, & puro lumine ſuffecti, quorum geminos orbes hiſpidus ſuperciliorum coronat arcus; frons mediocris magnitudinis; menti, gutturis, colli habitioris lactea cutis, quæ propiùs inſpecta juvenili rubore ſuffunditur; aptus denique reliquarum partium commenſus. An ad pulchritudinem corporis proceritas requiritur?

I I.

PULCHRITUDO perfectio quædam eſt, cui ex minimo defectu labes inuritur. Si eam conſervandam ſuſcipis, ſi pulchritudinis autumnum pulchrum præſtare cogitas, fugacem retine, ne ejus gratia temporis lapſu præproperè defloreſcat. Quibus tandem artibus? Mediocrem corporis habitudinem conſervando cum coloris ſuavitate conjunctam; cavendo fœdos colores qui faciem deturpent, maciem larvalem, nimiam pinguedinis molem, athletarum habitum, qui formoſorum numero eximuntur. Vitium omne vitabitur ſanguine tùm quantitate, tùm qualitate laudabili, excrementorum abſentiâ. Sanguis per totam corporis molem diffuſus, partium minimarum intertrimentis reparandis par, εὐσαρκίαν ſuggeret; tenuis, purus, calidus, εὐχροίαν cuti, præcipuè faciei, quæ ſubtilior eſt, conciliabit, ex illius nativo candore, & ſubjecti cruoris rubore ſimul commixtis genitam, præſertim ſi omnis generis ſupervacanea ritè eliminentur; alioquin erit vultus veluti nitentis, craſſo oleto in inteſtinis diutiùs morante, utrâque bile ſuppreſsâ ictero turpi fœdabitur; ſero ſubſiſtente pallebit; halituoſo vapore intùs cohibito erit ſubtumidus, & ἐφθότητα præ ſe feret. Probi igitur, & cum dignitate munus ſuum obeuntis erit Medici, fœminis, quibus cura ſui cultûs eripi non poteſt, eas artes præſcribere, quibus alimentorum probè concoctorum diſtributio, excrementorum excluſio promoveantur. Ad hæc ſomnum longiorem conferre aſſeret nemo, qui vel à limine Medicinam ſalutaverit.

I I I.

CUM fieri non poſſit ut perpetua ſit ſensûs agitatio, propter nimium ſpirituum exhauſtum, cuicumque ſenſus ineſt, eidem & ſomnum ineſſe neceſſum eſt. Hic non unius cujuſpiam privati ſensûs

affectio eſt, ſed communis & principis, ad cujus vacationem ſequitur ceſſatio incitationis, & motionis aliorum ſenſuum: Scilicet ubi primum ſentiendi inſtrumentum, nempè cerebrum, ſpiritibus propè defectum eſt, nulloſque vel pauciſſimos ad ſenſuum officinas valet tranſmittere, conſidentibus nervorum fibris, cerebri aditu prohibentur objectorum impreſſiones, ſomnuſque obrepit, in quo ſenſus omnes vacationem quandam obtinent cunctis animantibus conceſſam, ad quietem & incolumitatem. Quocircà inanitio & defatigatio ſomni naturalis cauſa eſt; ac proindè vigiliis & multâ exercitatione feſſos arctior ſolitò ſomnus complectitur: Non naturalis cenſendus eſt qui oppleto fit cerebro, vel halituoſo quodam vapore, vel humore copioſo, quo non ſolùm primus ſenſus offunditur, ſed & aliæ Facultates conſopitæ jacent. Qui abſolutâ concoctione protrahitur, quamvis ſolutu facilis, longior eſt; tuncque non eſt ampliùs quies laſſi, ſed ſepultura corporis ſuffocati; non reparatio, ſed ſpiritûs propemodùm extinctio.

I V.

SOMNUS diuturnior non ſolùm vim vitæ imminuit, à quâ infelicior deinceps expectanda concoctio, ſed etiam ſuccorum ad alendum neceſſariorum diſtributionem, excrementorum corpori noxiorum expulſionem remoratur. His quippè ſentiendi movendique vires in ſubſidium venire & opem ferre ſolitæ tunc temporis feriantur: Ipſaque corporis contenta nullo motu concitata minùs expeditè trahenti, pellentique cedunt. Quid indè? Depravata nutritio, cachexia, purpureo ſanguinis honore fœdato perit roſeus cutis color, facies evadit flava, lurida, pallida, mortuorum haud diſſimilis, aut ſaltem veluti per horas umbris territa larvalibus; impetu facto noxii humores effrænati omnes corporis partes invadunt. Lumina ferè carent lumine, quæ, ſtygiæ vice paludis, volvunt lachrymas per tenebras. Naſus muco plurimo obſitus anguſtatur olfactui. Os eſt labris plumbeum, gingivis purulentum, dentibus buxeum, quod ſpurcat frequenter exhalatus è concavo molarium computreſcentium mephiticus odor. Taceo quòd decidit honor humeris, decor brachiis, robur lacertis. Animalia quæ conviviis comparantur ut facilè pingueſcant, immota in obſcuro continentur. Quarumdam fœminarum, quæ ſe tenebris dicaverunt, & ſine ullâ exercitatione jacent, tumor pigrum corpus invadat, & iners ſagina ſuccreſcat, fœdæ tamen videbuntur; quippè non ſpecioſior illis, quàm morbo pallentibus, color eſt, languidæ & evanidæ albent; & in vivis caro morticina eſt.

V.

VIS pulchra videri, vis pubertatem diù ſervare, & ſplendere etiam tempore alieno, ſomno adhibeas modum, eum nocturno tempore capias, diurno vigiles; nec lucis noctiſque pervertas officia. Quid juvat ad formæ elegantiam alto Sole ſemiſomnem jacere, medio die

vigiliam incipere, qui & multis tempus eſt Antelucanum? Quid juvat diem totam ſtertere, & ad faces & cereos vivere? Non oportet ſomnum refectioni neceſſarium, plenam eſſe corporis ſolutionem, ſed tantùm remiſſionem; alioquin iners calor, ſpiritus ignavi ad omnes naturæ functiones ſegniores evadunt; corpus univerſum languidum, molle, infirmumque redditur: Hinc cruditates, obſtructiones, & excrementorum proventus, quæ omnis generis morborum cauſæ ſunt proximæ; cum quibus quomodo cohærere poſſit venuſtas non video. Hinc mulieribus quamplurimis unum eſt inſtitutum, una cura corpus excolere, ac longâ formam quærere deſidiâ, dum de ſingulis capillis in conſilium itur, ne quis extrà ordinem jaceat, dum in orbem & annulos volvuntur, dum aut disjecta coma reſtituitur, aut deficiens hinc atque indè in frontem compellitur. His accedunt Pictorum artes & præſtigiæ, ut inſidioſis coloribus pulchritudinem mentiendo aliquandiù ſpectantium oculos fallant. Quare ſuus fuit, eritque honos ceruſſæ, radici anchuſæ, fuco, cocco, purpuræ, oſtro, quorum vel ſimilium pulveres oleo odorato permixtos, deterſæ priùs faciei illinunt, & fucum facientes deformitatem abſcondunt, quam poſſent emendare moderatâ vigiliâ, quæ vim vitæ partibus intimis quaſi ſopitam & torpeſcentem excitando, foras evocando, diffundendo, alimenti diſtributionem, excrementorum, omniumque ſupervacaneorum expulſionem juvaret, à quibus pendet vera & germana, nec indigna Medici curâ, Pulchritudo.

Ergò decedit aliquid Venuſtati diuturniore ſomno.

Proponebat Pariſiis JOANNES MAC-MAHON, Laonenſis in Hiberniâ, Doctor Medicus Remenſis, Noſocomii Regii Neo-Briſacenſis Medicus ordinarius, nec non Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1749, à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1749.